

12.02.2019

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *Şoygu-Akar görüşmesi: Türkiye ve Rusya'dan İdlib'de işbirliği vurgusu...* Ankara'da görüşen Türkiye ve Rusya savunma bakanlarının İdlib'de "provokasyonlara rağmen" iki ülke arasındaki işbirliğinin sürdürülmesinin önemine vurgu yaptığı açıklandı. Rus haber ajansı RIA, iki bakanın görüşmede Suriye'nin İdlib vilayetindeki gelişmeleri ele aldığını bildirdi. Ajansın haberine göre, görüşmenin ardından yapılan ortak açıklamada, "özellikle İdlib'de silahtan arındırılmış bölgede güvenliği sağlayacak kararlı önlemlerin alınması gerektiği" konusunda mutabık kaldığı belirtildi. Açıklamada, "Provokasyonlara rağmen İdlib'de istikrarın sağlanması için iki ülkenin istihbarat ve askeri güçleri arasındaki ortaklıkları sürdürmesinin önemine ve gerekliliğine vurgu yapıldı" denildiği aktarıldı. Görüşme sonrası Türkiye Milli Savunma Bakanlığı'nın internet sitesinden yapılan açıklamada da "her türlü provokasyona rağmen" söz konusu birimler arasındaki işbirliğinin devam ettirilmesinin önemine dikkat çekilirken şöyle denildi: "Özellikle İdlib'deki Silahtan Arındırılmış Bölge içerisinde emniyetin sağlanmasına yönelik olarak alınabilecek önlemler konusunda görüş alışverişinde bulunulmuş, Münbiç ve Fırat'ın doğusundaki durum ile ilgili olarak Türkiye'nin PKK/YPG ve DEAŞ terör örgütlerinden kaynaklanan güvenlik kaygılarının giderilmesi konusunda karşılıklı anlayış birliği içinde olduğu görülmüş, Suriye'nin siyasi birliğine ve toprak bütünlüğüne saygı çerçevesinde terörün her türlü ile mücadelede iş birliğinin önemi tekraren vurgulanmıştır."
- *Suriye'nin doğusunda IŞİD'e karşı operasyon sürüyor...* Suriye'nin doğusunda IŞİD'in varlığını sona erdirmek için başlatılan operasyon devam ediyor. Suriye Demokratik Güçleri'nin ilerleyişinin mayınlar ve keskin nişancılar nedeniyle yavaşladığı belirtiliyor.
- *Votel: ABD askerlerinin Suriye'den çekilmesi haftalar içinde başlayabilir...* ABD Merkez Kuvvetler (CENTCOM) Komutanı Orgeneral Joseph Votel, Suriye'deki ABD askerlerinin çekilmesinin haftalar içinde başlayabileceğini söyledi. Votel, gazetecilerin ABD'deki 2 bin kadar askerinin "günler mi yoksa haftalar içinde mi çekileceğine" yönelik sorusuna, "Muhtemelen haftalar, ama her şey sahadaki duruma bağlı. Çekilme konusunda olmak istediğimiz yerdeyiz" dedi. Orgeneral Votel, kesin zamanlamanın Suriye'deki duruma bağlı olduğunu belirtti. ABD ordusu Suriye'deki askeri teçhizatının bir bölümünü geri çekmeye başladı. Orgeneral Votel ise "Personeli çekmek teçhizatı çekmekten daha kolay, o nedenle öncelikle ihtiyacımız olmayan teçhizatı temizlemeye çalışıyoruz" diye konuştu. Suriye'den çekilme, bu askerlerin bir kısmının Irak'a kaydırılabileceği ihtimalini de gündeme getirdi. ABD'nin Irak'ta IŞİD'le mücadeleye yardımcı olmak üzere yaklaşık 5 bin askeri bulunuyor. Orgeneral Votel askeri yapılanmada değişiklik olabileceğini belirtse de Irak'taki ABD askeri sayısında büyük bir artış öngörmediğini belirtti ve "Irak'taki askeri varlığımız hemen hemen sabit kalacak" dedi. Votel daha önce ABD ve müttefiklerinin IŞİD'e baskıyı devam ettirmemesi haline, IŞİD'in bölgede etkinliğini yeniden artırabileceği uyarısında bulunmuştu. ABD Savunma Bakanlığı Pentagon da geçen hafta yayımladığı raporda IŞİD'in yönelttiği tehlikelere

dikkat çekilmiş ve üzerindeki baskı azaltılırsa IŞİD'in Suriye'de 6 ila 12 ay arasında yeniden dirilebileceği ve bazı bölgeleri yeniden ele geçirebileceği uyarısı yapılmıştı.

- **Suriye: 'İsrail Kuneytra'yı Vurdu'...** Suriye devlet medyası İsrail'in ülkenin güneyindeki Kuneytra'yı vurduğunu, olayda maddi zarar meydana geldiğini, can kaybı olmadığını bildirdi. SANA haber ajansına göre İsrail birlikleri Kuneytra'nın terkedilmiş hastanesiyle yakınındaki gözlem noktasına top atışı düzenledi. Geçen ay İsrail ordusu Suriye'de İran askeri noktalarına saldırı düzenlediğini kabul etmişti. Bu itiraf Şam Uluslararası Havaalanı yakınlarına gün ışığında düzenlediği hava saldırısının ardından gelmişti. İsrail Hava Kuvvetleri son aylarda Suriye'de Hizbullah ve İran hedeflerini vuruyor ve bu iki gücün Suriye'de devamlı kalmasına izin vermeyeceğini belirtiyor.

- **Suriyeli Kürtler'in Şam'a petrol sattığı iddiası...** Wall Street Journal gazetesi Cuma günü Amerika'nın desteklediği ve çoğunluğunu YPG'nin oluşturduğu Suriye Demokratik Güçleri'nin Suriye'nin doğusundaki petrol alanlarından Amerika'nın ekonomik yaptırımlarına rağmen petrol sattığını yazdı. Bu arada Suriye hükümeti ve Kürtler Amerika'nın Nisan ayında bölgeden çekilmesi ihtimali çerçevesinde otonomi koşulları için müzakereler yürütüyor. Suriye hükümetinin ülkenin kuzeydoğusunda Kürt kontrolünde bulunan petrol alanlarının kontrolünü müzakere ettiği, Kürtler'in de müzakerelerde Şam'ın reddettiği Kürtçe eğitim programına devam etmeyi istediği belirtiliyor. Wall Street Journal Cuma günü Suriye'nin sahibi olduğu Qatirji Grubu'nun Suriye Demokratik Güçleri'nden petrol satın aldığı ve kontrol ettiği bölgelerde kullanmak için rafine ettiğini belirtiyor. Grubun başkanı son dönemde Amerikan yaptırımlarına maruz kalmıştı.

- **Shanahan: 'Suriye'de IŞİD'e karşı önemli ilerleme sağlandı...** ABD Savunma Bakanı Vekili Pat Shanahan, ABD'nin desteklediği sahadaki yerel güçlerin Suriye'de IŞİD'in elinde kalan son bölgeyi de geri alma çabasını sürdürürken, terör örgütünün "küresel varlık" göstermeye devam ettiğini söyledi. Shanahan Afganistan'ı ziyareti sırasında beraberindeki gazetecilere yaptığı açıklamada, IŞİD'in sahip olduğu kabiliyetlerin düzeyi sözkonusu olduğunda bunun "artık ceplerden uyuyan hücrelere" kadar uzanan çeşitlilik gösterdiğini belirtti. Shanahan, "Ancak askeri operasyonlar bağlamında, Suriye içerisindeki ilerlemeyi nitelediğimizde bence (örgütün) büyük bir kısmı yok edildi ve (Orta Fırat Nehri Vadisi'nde) ciddi boyutta ilerleme sağlıyoruz" dedi. ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo Amerika'nın müttefiklerini ABD'nin Suriye'den askerlerini çektiğinde IŞİD'i yok etme çabalarını bırakmayacağı yönünde güvence verme çabası sergiliyor. Shanahan da bu konuyu hafta içinde NATO müttefikleriyle görüşmeyi planladığını söyledi. Shanahan, çekildikten sonra önemli olacağını söylediği destek ve güvenlik operasyonları konusunu da bu görüşmelerde gündeme getireceğini kaydetti.

- **Ryabkov: İsrail'in Suriye'ye saldırıları gayrimeşru...** Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı Sergey Ryabkov, İsrail'in güvenliğinin Rusya için azami önem taşıdığını, ancak İsrail'in Suriye topraklarındaki saldırılarının gayrimeşru olduğunu açıkladı. Ryabkov, "İsrail'in güvenliği bizim için azami önem taşıyor" diyerek ekledi: "Ancak bunu demekle, İsrail'in Suriye topraklarındaki hedeflere yönelik yasadışı saldırılarının, ister İran'la ilişkili olsun, isterse şu ya da bu nedenle İran tarafından yardım ve destek alan güçlerle ilişkili olsun, meşru olduğunu ve haklı görülebileceğini söylemiyorum. Hayır, bu saldırıları kınıyoruz, bunlar gayrimeşrudur." Bunun, İsrail'in güvenliğini umursamadıkları anlamına gelmediğini vurgulayan Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı, sözlerine şöyle devam etti: "Bu nedenle, bölgedeki sorunları kapsamlı bir şekilde

çözmek için, Rusya'nın uzun zamandır tutarlılıkla desteklediği girişimleri gerçekleştirmeye yönelik hareket etmek gerekiyor."

ORTADOĞU-AFRİKA

- *Abluka altındaki Katar'a Fransa'dan destek...* Suudi Arabistan ve müttefiklerinin Katar'a uyguladığı ekonomik abluka devam ederken, Fransa tarafından Doha yönetimine destek niteliğinde önemli bir adım atıldı. Fransa ve Katar arasında stratejik ortaklık anlaşması imzalandı. Fransa Dışişleri Bakanı Jean Yves Le Drian, Katar'ın başkenti Doha'da Katarlı mevkidaşı Muhammed bin Abdurrahman Al Sani ile düzenlediği basın toplantısında ülkesinin Körfez krizi de dahil olmak üzere Libya ve Suriye krizlerinin çözülmesi ve stratejik diyalog başlatılması için Katar ile anlaşma imzalandığını duyurdu. Le Drian açıklamasında, ülkeler arasındaki anlaşmazlıkların diyalog yoluyla çözülmesi gerektiğini vurgulayarak, "2022 Dünya Kupası organizasyonunu destekleyeceğiz" ifadelerini kullandı. Katar Dışişleri Bakanı Muhammed bin Abdurrahman Al Sani, Fransız mevkidaşı ile bölgesel konuların ele alındığını ifade ederek, Fransa'yla stratejik ortaklık konusunda diyalog geliştireceklerini söyledi.

- *Sisi'ye 2034'e dek iktidar yolu...* Mısır meclisi Sisi'nin 2022'de dolacak görev süresinin 2034'e dek uzamasına imkan verecek anayasa değişikliğini çarşamba günü oylayacak. Mısır'da Şubat 2011'de halk ayaklanmasıyla Hüsnü Mübarek'in devrilmesi sonrası Ağustos 2012'de genelkurmay başkanlığına getirilen ve Temmuz 2013'te halkın protesto için sokaklara döküldüğü Muhammed Mursi'yi deviren Abdülfettah es Sisi'nin 2014 ve 2018'de üst üste iki kez seçildiği cumhurbaşkanlığını bırakmaya niyeti yok. Mısır meclisi Cumhurbaşkanı Sisi'nin 2022'de dolacak görev süresinin 2034'e dek uzamasına imkan verecek anayasa değişikliğini çarşamba günü oylayacak. Üst üste iki dönemi doldurduktan sonra üst üste iki dönem daha cumhurbaşkanlığına izin veren anayasa değişikliği, cumhurbaşkanlığı süresinin de 4'ten 6 yıla çıkmasını öngörüyor. Bu da 64 yaşındaki Sisi'nin 2034 yılına dek iktidarda kalması anlamına geliyor.

- *Netanyahu'dan Tahran'a tepki: İran Devrimi'nin son yıldönümü olur...* İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu, İranlı komutan Cevani'nin "Tel Aviv ve Hayfa'yı yerle bir ederiz" sözüne tepki gösterdi. Netanyahu, "Bu onların kutladığı İslam Devrimi'nin son yıldönümü olur" dedi.

- *Yemen'de yaklaşık 4 milyon kişiyi doyuracak yardım çürüyor...* Birleşmiş Milletler yetkilileri Hudeyde'de depolanan tahıllara 5 aydır erişim sağlanamadığını açıkladı. 3.7 milyon kişiyi bir ay boyunca doyurmaya yetecek gıda yardımı çürüme tehdi altında.

- *Sudan ordusu: Uyanık olun, darbeye geçit vermeyin...* Ordudan yapılan yazılı açıklamada, Savunma Bakanı Avad bin Avf, Sudan Genelkurmay Başkanı Orgeneral Kemal Abdulmaruf ile yüzbaşı ve teğmen rütbesindeki subayların katılımıyla bir toplantı gerçekleştirildi. Toplantıda askerlerin yöneticileri etrafında kenetlendiği, anayasal görevlerine uyma, kaosa sürüklenme girişimleri karşısında ülkeyi tehlike ve tehditlerden koruma konusunda kararlı ve istekli olduğu vurgulandı. Toplantıda ordu mensuplarına, uyanık olunması ve darbe teşebbüsünde bulunanlara geçit vermemesi istendi.

- *Kaşıkçı cinayetinin sorumlularından Kahtani, Prens Selman'a danışmanlık yapmaya devam ediyor...* ABD'nin, Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayetinin baş şüphelilerinden olan Suud El Kahtani'den hesap sorulmasını istediği, ancak Riyad'ın bu talebi ısrarla geri çevirdiği

iddia edildi. Habere göre ABD'li bir yetkili, Kahtani'nin hala bin Selman'a el altından danışmanlık yaptığını belirtirken, Suudi bir yetkili de "Bin Selman hala tavsiye için Kahtani'ye gidiyor ve yakınındakilere Kahtani'nin hala kendisinin danışmanı olduğunu söylüyor" ifadesini kullandı. Prens bin Selman'ın, Kahtani'yi koruyup kollamaya devam ettiğini vurgulayan yetkili, "Muhammed bin Selman için Kahtani kendi mahkemesinin bel kemiği ve Muhammed, Kahtani'ye ona dokunulmayacağına ve Kaşıkçı cinayetinin etkisi söndüğünde mahkemedeki görevine geri döneceğine dair teminat verdi" bilgisini paylaştı.

- *İran'dan ABD Başkanı Trump'a yanıt...* İran Dışişleri Bakanı Zarif, Twitter hesabından paylaştığı mesajda, ABD Başkanı Donald Trump'ın, 40. yıl dönümünü kutlayan İran yönetimine yönelik suçlamalarına yanıt verdi. ABD'nin 40 yıldır izlediği politikanın başarısızlıkla sonuçlandığını savunan Zarif, "40yıllıkbaşarısızlık" etiketini eklediği mesajında şu ifadeleri kullandı: "İranlıların asla teslimiyete dönmeyeceğini kabulde, ABD politikasını gerçeğe uyarlamada, İran'ı kan ve servet yoluyla istikrarsızlaştırmada 40 yıllık başarısızlık. Donald Trump'ın, 40 yıllık yanlış seçimlerden sonra ABD'nin başarısız politikalarını gözden geçirme zamanı geldi".

- *Irak'ta IŞİD'e bağlı büyük bir hücre çökertildi: 186 kişi yakalandı...* Irak İçişleri Bakanlık Sözcüsü Tümgeneral Saad Muin, Ramadi kentinde düzenlediği basın toplantısında haftalar süren bir çalışma sonrasında düzenlenen operasyonlarda Enbar'ın çeşitli bölgelerinde örgüte bağlı 186 kişinin yakalandığı ve gözaltına alındığını söyledi. "Teröristler, Elbu Nemr aşiretinden çok sayıda kişiyi, Felluce'de Mustafa el-Azzari isimli askeri öldürdüklerini, siviller ile güvenlik güçlerini hedef alan bombalı saldırılar düzenlediklerini itiraf ettiler" diyen Muin, örgüt mensuplarının yargı tarafından idam cezasına çarptırıldığını ve cezalarının infazını beklediklerini kaydetti.

AB – AVRUPA

- *Münih Güvenlik Konferansı raporu: Dünyada kartlar yeniden dağıtılıyor...* Münih Güvenlik Konferansı öncesinde yayınlanan raporda, değişen dünya düzeni ve dengelerde büyük güçler arası rekabet ve bölgesel güçlerin rolü mercek altına alındı. Raporda Türkiye'nin Suriye'deki rolüne de değinildi. 55'inci Münih Güvenlik Konferansı (MGK) 15-17 Şubat tarihleri arasında dünyanın dört bir yanından liderler ve üst düzey siyasetçilerle, siyaset, ekonomi ve güvenlik alanında uzman isimleri bir araya getirecek. Bu yılki konferansın gündeminde ABD'de Başkan Donald Trump'ın göreve gelmesi sonrasında dünyada değişen dengeler, büyük güçler arasındaki rekabetin yeni döneme etkileri, Avrupa Birliği'nin ve transatlantik ilişkilerin durumu öne çıkacak. Ev sahibi Almanya'nın Başbakan Angela Merkel'in yanı sıra çok sayıda bakanla temsil edileceği MGK'ya Türkiye adına da Savunma Bakanı Hulusi Akar katılacak. MGK Başkanı eski Alman diplomat Wolfgang Ischinger, Konferansın başlangıcı öncesinde yayınlanan Münih Güvenlik Raporu'nun önsözünde, "Mevcut uluslararası duruma baktığımızda dünyanın bir dizi irili ufaklı kriz yaşamaktansa, temel bir sorunla yüz yüze olduğu hissinden kurtulamıyorsunuz. Gerçekten de uluslararası düzende temel taşlarının yeniden düzenlenişine tanık oluyoruz gibi görünüyor. ABD, Çin ve Rusya arasında büyük güçler rekabetine dayalı yeni bir dönem ortaya çıkıyor ve aynı zamanda 'liberal dünya düzeni'nde belirli bir yönetim boşluğu yaşanıyor" ifadelerini kullandı. ...**Ortadoğu'da bölgesel güçler silahlanıyor...**Raporun Ortadoğu bölümünde ABD'nin Suriye'den çekilme kararı, Türkiye'nin rolü ve bölgede değişen güç dengeleri öne çıkıyor. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, "Hem Cenevre hem de Astana süreçlerine yakından dahiliz. Kendiliğinden ABD

ve Rusya ile işbirliği yapabilen tek aktörüz" ifadesi ile ABD Başkanı Trump'ın, "İŞİD büyük ölçüde mağlup edildi ve aralarında Türkiye'nin de bulunduğu bölge ülkeleri örgütten geride kalanlarla kolayca başa çıkabileceklerdir. Eve dönüyoruz" sözlerine dikkat çekilen raporda, "Ortadoğu büyük bir dönüşüm içinde. ABD geleneksel liderlik rolünden ayrılmaya başlayarak bölgesel partnerler üzerinden korumaya bel bağlarken bölgesel güçler askeri kapasitelerini hızla artırıyor" tespitinde bulunuluyor. Savunma bütçesinin gayrisafi yurtiçi hasılda en yüksek payı tuttuğu on ülkeden dokuzunun Ortadoğu'da bulunduğu işaret edilen raporda Ortadoğu ülkelerinin silah alımları tutarının son beş yılda 2013-2017 dönemini ikiye katladığı belirtildi. Raporda bu durumun silahlanma yarışı ve askeri çatışma riskini beraberinde getirdiğine dikkat çekildi. ... **Türkiye, İran, İsrail ve Suudi Arabistan arasında güç karşılaştırması...** Raporun Ortadoğu bölümünde grafiklerle Türkiye, İran, İsrail ve Suudi Arabistan'ın askeri güçleri de karşılaştırıldı. Buna göre Türkiye en fazla muharebe tankı ve saldırı helikopterlerine sahip ülkeken İran denizaltılar ve aktif askeri personel sayısında başı çekiyor. Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsü verilerine göre 2 bin 379 muharebe tankına sahip olan Türkiye'yi bin 531 tankla İran izliyor. Türkiye saldırı helikopterlerinde 81 helikopterle birinci sırada, İran ise 50 helikopterle ikinci sırada yer alıyor. Aktif askeri personelde İran 523 bin kişiyle birinci sırada, Türkiye ise 355 bin kişiyle ikinci sırada. Denizaltı sınıflandırmasında İran'ın 21, Türkiye'nin ise 12 denizaltısı bulunuyor. Taktik muharebe uçağında ise 333 uçakla Suudi Arabistan birinci, 322 uçakla İsrail ikinci, 312 uçakla İran üçüncü ve 308 uçakla Türkiye dördüncü sırada bulunuyor. ... **"Suriye'nin geleceğini Astana üçlüsü belirleyecek"...** Trump'ın Suriye'den asker çekme kararının çok büyük jeopolitik sonuçlar doğurma ihtimaline işaret edilen raporda, "Bu sadece İŞİD'e karşı savaşta 2014'ten beri 4 bin ölü ve 10 bin yaralı ile ağır bedel ödeyen Kürtleri yalnızlığa terk etmekle kalmayacak, aynı zamanda Rusya, İran ve Türkiye'nin hem askeri açıdan hem de müzakere masasında savaşın geleceğini belirlemesine izin verecek" ifadesi yer aldı. Suudi gazeteci Cemal Kaşıkçı'nın Suudi Arabistan'ın İstanbul Başkonsolosluğunda öldürülmesi sonrasında pek çok ülkenin Riyad yönetimiyle partnerlik ilişkilerini yeniden değerlendirmeye aldığına dikkat çekilen raporda, bunun özellikle de Suudiler öncülüğündeki koalisyonun askeri operasyonlarına sahne olan Yemen ile bağlantılı olduğu belirtildi. 24 milyon kişinin insani yardıma muhtaç kaldığı Yemen'in "dünyanın en büyük insani krizine" sahne olmaya devam ettiği kaydedildi.

- **Polonya, ABD'den 414 milyon dolara füze sistemleri alıyor...** Polonya Savunma Bakanı Mariusz Blaszczak, Polonya'nın ABD'den füze sistemleri almak için 414 milyon dolar harcayacağını bildirdi. Varşova yönetimi, bu parayla 300 kilometre menzili olan 20 HIMARS füze sistemi ve bunların cephanelerini temin edecek. Diğer taraftan Polonya Dışişleri Bakanı Jacek Czaputowicz, geçtiğimiz hafta Der Spiegel'e verdiği mülakatta, Varşova'nın Polonya topraklarına Amerikan nükleer silahları yerleştirmek istemediğini açıklamıştı. Czaputowicz böylece, gene Der Spiegel'de daha önce yayınlanan 'Polonya Dışişleri Bakanı, Avrupa'ya Amerikan nükleer füzelerinin yerleştirilmesini istiyor' başlıklı haberi yalanlamıştı. Ne var ki bakan, 'yeryüzünün bu bölgesinde nükleer silahların bugün olduğu gibi gelecekte de barışı sağlayacağını' dışlamamış, ancak bu silahların konuşlandırılacağı yerlere karar vermenin 'tamamen NATO'nun yetkisi dahilinde olduğunu' belirtmişti.

- **İngiltere yeniden küresel güç rolüne soyunuyor: Pasifik Okyanusu'na uçak gemisi yollayacak...** Bakan Williamson, Londra merkezli düşünce kuruluşu Kraliyet Silahlı Kuvvetler Enstitüsünde yaptığı konuşmada, HMS Queen Elizabeth adlı uçak gemisinin 2021'de F35 savaş uçağı filosuyla Pasifik Okyanusu'na gönderileceğini açıkladı. Geminin ilk operasyonel görevini "Uluslararası hukuku küçümseyenlerin karşısına çıkmak" şeklinde tanımlayan Williamson, "Uçak gemisinde İngiliz ve ABD F35'leri olacak. Bu, gücümüzün menzilini ve ölümcüllüğünü

artırırken, İngiltere ile ABD'nin en yakın ortaklar olmayı sürdürdüğü olgusunu da pekiştirecek" dedi. Williamson, İngiltere'nin "sert güç" kullanmaya hazır olması gerektiğini belirterek "Küresel krizlere müdahale etmemenin bedeli genellikle kabul edilemeyecek kadar yüksek oldu. Konuşmak ama eyleme geçmemek ülkemizin kağıttan kaplan gibi görülmesi riskini getiriyor" ifadelerini kullandı. Rusya ve Çin'in eylemlerinin "savaş ile barış arasındaki sınırı bulanıklaştırdığını" savunan Williamson, İngiltere'nin "küresel İngiltere" anlayışına uygun olarak bazı durumlarda müdahalede bulunma zaruretini duyabileceğini kaydetti. Williamson, "İngiltere'nin kendi rolünü yeniden tanımlamak için son 50 yıldaki en büyük fırsata sahip olduğuna inanıyorum" diye konuştu. Dünyanın hızla değiştiğine vurgu yapan Williamson, "Yeni ittifaklar kurabilir, eskilerini canlandırabilir, en önemlisi de gerektiğinde eyleme geçecek bir ülke ve insanların ihtiyaç anında lider olarak göreceği bir millet olduğumuzu açıkça ortaya koyabiliriz. Tarih bize krizlerin en az beklendiği anda geldiklerini öğretti. Belirsizlik büyürken biz de eyleme geçmeye ve başkalarını da yanımıza almaya hazır olmalıyız" ifadelerini kullandı. Yapımında 10 bine yakın kişinin rol aldığı ve yaklaşık 3 milyar sterline mal olan HMS Queen Elizabeth uçak gemisi, önceki yıl denize indirilmişti. İngiltere'nin, 700 personel, 26 F-35 savaş uçağı ve 4 helikopter taşıma kapasitesine sahip HMS Queen Elizabeth'in ardından, yapımı süren HMS Prince of Wales'i de donanmasına katması öngörülüyor. İngiliz Donanmasının son uçak gemisi HMS Illustrious, sökülüp hurda halinde Türkiye'ye satılmıştı. Falkland Savaşı sırasında hızla hizmete giren 210 metre uzunluğunda, 22 bin ton ağırlığındaki HMS Illustrious, İngiltere'nin tek uçak gemisiydi. Bosna ve Irak'ta 1990'lı yıllarda uçuşa yasak bölgelerin denetiminde aktif rol oynayan gemi, 2014'te hizmetten çekilmişti.

ABD - AMERİKA

- *Pentagon Uzay Güvenlik raporu: Rusya ile Çin'in çalışmaları ABD'nin uzaydaki üstünlüğünü tehdit ediyor...* ABD Savunma İstihbarat Ajansı (DIA), yayınladığı yeni raporda, Rusya ve Çin'in uzaya yönelik askeri çalışmalarının ABD'nin uzaydaki üstünlüğünü tehdit ettiğini ileri sürdü. ABD Savunma Bakanlığına bağlı DIA "Uzaydaki Güvenliğe Yönelik Sınamalar" başlıklı bir rapor yayınladı. Uzaydaki güvenlik durumunun yanı sıra ABD'nin uydularına yönelik Rusya, Çin, İran ve Kuzey Kore'nin balistik füze ve uzay çalışmalarını mercek altına alan raporda, "Özellikle Çin ve Rusya, ABD'nin uzayda konuşlu sistemlere olan güvenini suistimal etmek için çeşitli araçlar geliştiriyor" ifadesine yer verildi. Rusya ve Çin'in elektronik harp sistemleri, enerji odaklı lazer silahları ve uydulara karşı balistik füzeler olmak üzere uzaya yönelik birçok askeri çalışma yaptığı iddia edilen raporda, "Çin muhtemelen uydulara ve uydu sensörlerine zarar vermek, onları karıştırmak ve bozmak için lazer silahları üzerinde çalışıyor. Çin 2020'de alt yörüngede konuşlu uzay sensörlerine karşı karada konuşlu bir lazer sistemini aktif hale getirecek ve 2020'nin sonlarına doğru ise non-optik uyduların yapılarını da tehdit edebilecek daha yüksek güç sistemlerini aktif hale getirebilir" değerlendirmesinde bulunuldu. Rusya'nın da Çin gibi lazer silahları üzerine çalıştığı belirtilen raporda, "Rusya Temmuz 2018 öncesinde bir lazer silahını muhtemelen Havada Konuşlu Uydu Karşıtı Silah Programı kapsamında Uzay Kuvvetlerine teslim etti" ifadesi kullanıldı. Moskova yönetiminin karada konuşlu mobil füze sistemleri de geliştirmeye başladığı vurgulanan raporda, "Bu silah önümüzdeki birkaç yıl içinde muhtemelen operasyonel hale gelecektir" denildi.

- *Trump'ın danışmanı: İran Devrimi 40 yıllık bir başarısızlık...* ABD Başkanı Trump'ın danışmanı John Bolton İran'daki İslam Devrimi'ni eleştirdi. Devrimin 40. yıl dönümünde

paylaştığı mesajında Bolton, seslerinin duyulması için İranlıların arkasında durmayı sürdüreceğini söyledi.

- **Pompeo: Kaşıkçı cinayetini örtbas etmedik...** ABD Dışişleri Bakanı Pompeo, Kaşıkçı cinayetini örtbas ettikleri iddialarını geri çevirdi. Pompeo, "soruşturmaya titizlikle devam edildiğini" söyledi.

- **ABD'den Macaristan'a uyarı...** ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, "ABD'nin Macaristan'da Viktor Orban'la olan ilişkisi yenilenmelidir. Avrupa'nın Rus ve Çin etkisinden uzaklaşmasına yardım edeceğiz" dedi. Macaristan ile Ukrayna arasındaki krize ilişkin de değerlendirmelerde bulunan Pompeo, "Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in dostlarımız ve NATO arasında sorun çıkarmasına izin veremeyiz." diye konuştu. Pompeo, Rusya'nın Macaristan'ı Batı ülkeleri ile arasında 'takoz olarak kullanmasına' izin vermemesi konusunda uyardı.

VENEZUELA'DA KRİZ

- **Her 6 Venezuelalıdan biri ülkesini terk edecek...** Venezuela'dan göç eden Venezuelalı sayısı her geçen gün artıyor. Birleşmiş Milletler'e göre her 6 Venezuelalıdan biri 2019'un sonuna kadar ülkesini terk etmiş olacak. 2018 itibariyle Venezuela'dan dışarıya göç hızla arttı: 3 milyon Venezuelalı yurt dışında yaşıyor ve bunlardan 2 milyonu 2015'den sonra ülkesinden ayrıldı. Birleşmiş Milletler bu sayının 5.3 milyona çıkacağını tahmin ediyor. Ülkeyi terk eden Venezuelalıları ilk olarak diğer Latin Amerika ülkelerine sığınıyor. Kolombiya ve Peru yaklaşık bir buçuk milyon Venezuelalıya kapılarını açtı. Arjantin ve Brezilya da göçmenleri ağırlayan ülkelerden.

- **Venezüella'da Guaido'nun gelirleri soruşturuluyor...** Latin Amerika ülkesi Venezüella'da ABD destekli muhalif lider Juan Guaido'nun bazı ulusal ve uluslararası kurumlardan gerekçesiz para aldığı iddiasıyla gelirleri hakkında soruşturma başlatıldı.

RUSYA

- **İŞİD, farklı isimler altındaki kardeşleriyle yakın temas kurmaya çalışıyor...** BM Güvenlik Konseyi, Genel Sekreter Antonio Guterres'in İŞİD raporu ve uluslararası barış ve güvenliği tehdit eden terör eylemlerini görüştü. Rusya'nın BM Daimi Temsilcisi Büyükelçi Nebenzya, konseyde yaptığı konuşmada, "Suriye ve Irak'ta terörle mücadeledeki önemli başarıya rağmen Ortadoğu, İŞİD'in kalesi olmaya devam ediyor. İŞİD saldırılarına devam ediyor. Teröristler pozisyonlarını kaybederken farklı isimler altındaki kardeşleriyle, aktif tüm teröristlerle yakın temas kurmaya çalışıyor" değerlendirmesinde bulundu. İŞİD'in Afganistan'daki kanadının ise ülkenin kuzeyinde kayıplar yaşasa da istikrarı bozan önemli bir faktör olmaya devam ettiğini söyledi. ABD'nin BM Daimi Temsilcisi Jonathan Cohen ise "İŞİD'i yenmek için daha yapılacak çok iş var. İŞİD, Irak ve Suriye'de hayatta kalmaya, yeniden yapılanmaya ve yeniden ortaya çıkmaya çalışıyor. İŞİD ayrıca Afganistan, Güneydoğu Asya ve Batı Afrika'da saldırılar düzenlemek için bağlantılı olduğu örgütlerle iş birliği yapıyor" dedi. Evrilerde değişen İŞİD tehdidi karşısında hazırlıklı olunması gerektiğini belirten Cohen, ABD'nin teröristleri takip etmek için 60'tan fazla ülke ile bilgi paylaşımı düzenlemeleri olduğuna dikkati çekti.

- *Surkov: Putin, Rus devleti üzerinde Atatürk'ün Türkiye'de yarattığı etkinin benzerini yaratacak...* Rusya'da geleceğin ideolojisi ile Rus devletinin dünü, bugünü ve yarını hakkında bir yazı kaleme alan Rusya Devlet Başkan Yardımcısı Vladimir Surkov, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in gelecekte Rus devleti üzerindeki etkisinin Atatürk'ün Türkiye'de yarattığı etkinin benzeri olacağını vurguladı.
- *Rusya İnternet kullanımında devrime hazırlanıyor...* Rusya ABD kontrolündeki mevcut İnternet ağından ayrılmaya hazırlanıyor. Rus bilişimciler siber saldırı ve bilgi güvenliği için kablosuz yeni bir ağ konusunda çalışıldığını duyurdu.
- *Rusya, Kuzey Kore'ye karşılıksız olarak 50 bin ton buğday tedarikini değerlendiriyor...* Rus senatör Konstantin Kosaçev, Kuzey Kore'nin geçen yıl meydana gelen doğal felaketlerin verdiği zararın ortadan kaldırılması amacıyla 50 bin ton karşılıksız buğday tedariki için yaptığı başvurunun Rus makamları tarafından değerlendirildiğini belirtti.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- *İstanbul'da askeri helikopter düştü...* İstanbul'da Çekmeköy'de askeri helikopter düştü, 4 asker şehit oldu. Konuyla ilgili açıklama yapan İstanbul Valisi Ali Yerlikaya, olayda herhangi bir sivilin zarar görmediğini kaydetti. Helikopter İstanbul'un Anadolu yakasında düştü. Helikopterin Çekmeköy'de zorunlu iniş yaparken düştüğü belirtiliyor. Kazanın nedeni henüz netleşmiş değil. Olayla ilgili soruşturma başlatıldı.

ASYA - PASİFİK

- *Çin'den Türkiye'ye protesto...* Çin Uygurlu Türk halk ozanı Abdurrehim Heyit'in tutuklu olduğu sırada öldüğü yönündeki iddiası nedeniyle Türkiye'yi protesto etti. Çin, Heyit'le ilgili yayınladığı videonun halk ozanının yaşadığını ve sağlığının iyi olduğunu kanıtladığını savundu. Çin Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Hua Chunying, videonun Türkiye'nin açıklamasının "anlamsız yalan" olduğunu gösterdiğini belirtti. Sözcü, "Türk tarafı sorumsuzca çok kötü hata yaptı. Buna güçlü şekilde itirazımızı ifade ediyoruz" dedi. Çin, konuyla ilgili olarak resmi şikayet dilekçesi sundu ve Türkiye'ye elde ettiği bilginin kaynağını açıklaması çağrısında bulundu. Heyit'in bir şarkısı nedeniyle 8 yıl hapis cezasına çarptırıldığı belirtiliyordu.
- *Amerikan savaş gemileri tartışmalı karasularda...* İki Amerikan savaş gemisi Güney Çin Denizi'nde Çin'in hak iddia ettiği adaların yakınından geçti. Bu gelişmenin dünyanın en büyük iki ekonomisi arasında ilişkilerin gergin olduğu bir dönemde Çin'in tepkisini çekmesi bekleniyor. Washington ve Peki ticaret savaşına kilitlenmiş durumda ve 1 Mart'a kadar iki taraf bir uzlaşmaya varmak için müzakereler yürütüyor. İki ülke arasındaki gerilim Pekin ve Washington'a milyarlarca dolara mal olmuş durumda ve bu durum küresel piyasaları da etkiliyor. İsminin açıklanmasını istemeyen bir yetkili füze güdümlü iki destroyer gemisinin tartışmalı Spratly Adaları'nın 12 deniz mili açıkları içerisinde ilerlediğini kaydetti. Son gelişme Washington'un Çin'in stratejik sularda seyahat özgürlüğünü kısıtlama girişimine "karşı koyma" girişimi olarak yorumlanıyor. Söz konusu sularda Japonya ve bazı Güneydoğu Asya ülkeleri de hak iddia ediyor.
- *Avustralya ve Fransa arasında 50 milyar dolarlık savunma anlaşması...* Avustralya ve Fransa arasında iki yılı aşkın müzakerelerin ardından 50 milyar dolarlık savunma anlaşması

imzalandı. Başkent Canberra'da iki ülkenin temsilcileri arasında imzalanan anlaşmaya göre Fransız şirketi Naval Group, Avustralya Donanması için 12 adet yeni nesil denizaltı inşa edecek. Fransız şirketi, saldırı sınıfı ilk ilk denizaltıyı 2030 yılında teslim edecek. Avustralya Başbakanı Scott Morrison, anlaşmanın imzalanması dolayısıyla yaptığı açıklamada, "Denizaltılar, Avustralya'nın on yıllarca güvenlik ve refahının korunmasına yardımcı olacak, Avustralya ile Fransa arasındaki savunma ilişkisini derinleştirecektir." ifadelerini kullandı. Bu ihalenin ülkede 2800 kişiye iş imkanı sağlayacağını belirten Morrison, denizaltıların yapımında yerel sanayinin katılımını en üst seviyeye çıkarmak konusunda kararlı olduklarını kaydetti.

- **Çin, Brüksel'de casusluk faaliyetlerinde bulunan 250 ajanı olduğu iddialarını reddetti...** Çin, Belçika'da casusluk faaliyetlerinde bulunan 250 ajanı olduğu iddialarını reddetti. Çin Büyükelçiliği, konu hakkında basına yansıyan iddiaların asılsız olduğunu duyurdu. Brüksel Çin Büyükelçiliği sözcüsü, yerel basında yer alan "Brüksel'de faal 250 civarında Çin casusu var" iddialarına yanıt verdi. Sözcü, iki ülkenin tüm alanlarda sürekli büyüyen bir işbirliği içinde olduğunu vurguladı ve "Çin'in adını kötüye kullanmaya, halkı aldatmaya, Çin'in Belçika ve Avrupa ile ilişkilerini zayıflatmaya yönelik sorumsuz çabalar asla başarıya ulaşamayacak" dedi. Sözcü, ülkesinin Belçika ve diğer tüm ülkelerle karşılıklı saygı, eşitlik ve karşılıklı yarar temelinde sağlam ilişkiler ve işbirliği geliştirmeyi taahhüt ettiğini ifade etti.

- **Çin ordusunun savaşa hazırlık kabiliyeti arttırılacak...** "Halkın Günlüğü" gazetesinin haberine göre Şi, Çin Komünist Partisinin yeni dönemde orduyu güçlendirme hedefleri çerçevesinde, dünyanın en iyi ordusunun inşa edilmesi, ordunun savaş hazırlığına odaklanması, savaşma kabiliyetinin artırılması, disiplin ve denetiminin güçlendirilmesini içeren Çin Halk Kurtuluş Ordusu Askeri Eğitim ve Denetim Düzenlemesini imzaladı. 1 Mart'ta yürürlüğe girecek düzenleme kapsamında ordunun, yeni durumlar altında askeri eğitim stratejilerini pekiştirmesi, askeri eğitim denetiminin güçlendirmesi, gerçek savaş tatbikatları icra etmesi teşvik edilecek ve savaşa hazırlık kabiliyeti arttırılacak. Savunma bütçesine 2011'den 2016'ya kadar gayri safi yurt içi hasılasının yüzde 10 ila 12'sini tahsis eden ülke, 2017 ve 2018'de bu oranı yüzde 7 ile yüzde 8 bandında tuttu. Ülkenin yıllık savunma bütçesi 2017'de yaklaşık 145 milyar dolar, 2018'de yaklaşık 174 milyar olarak açıklanmıştı.

KÜRESEL

- **BM, IŞİD'in ne kadar mali kaynağı kaldığını açıkladı...** BM Genel Sekreter Yardımcısı ve Terörle Mücadele Dairesi Başkanı Vladimir Voronkov, farklı kaynakların verilerine göre IŞİD'in 50-300 milyon dolar arasında mali kaynağı kaldığını belirtti. IŞİD'in mevcut durumu hakkında bilgi veren Voronkov, IŞİD'in mali kaynaklarının 50-300 milyon dolar arasında olduğunu kaydetti. Voronkov, Irak'taki IŞİD militanlarının 14-18 bininin, Suriye'deki IŞİD militanlarının ise yaklaşık 3 bininin yabancılardan oluştuğunun da altını çizdi. Rus diplomat, IŞİD'in oluşturduğu tehdidin Ortadoğu ile Afrika'nın kuzeyi, batısı ve doğusundan Avrupa, Orta Asya, Güney ve Güneydoğu Asya'ya kadar etkili olduğunu sözlerine ekledi.